

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول : کلیات تحقیق
۲	۱-۱-مقدمه
۴	۱-۲-بیان مسئله
۵	۱-۳-اهمیت و ضرورت تحقیق
۶	۱-۴-اهداف تحقیق
۷	۱-۵-قلمر و تحقیق
۸	۱-۵-۱-قلمر و موضوعی
۹	۱-۵-۲-قلمر و زمانی
۱۰	۱-۵-۳-قلمر و مکانی
۱۱	۱-۶-تعاریف واژگان کلیدی تحقیق
۱۲	۱-۷-پیشینه تحقیق
۱۳	۱-۸-روش تحقیق
۱۴	۱-۹-ساختار تحقیق
۱۵	فصل دوم : مبانی نظری و پیشینه تحقیق
۱۶	۲-۱-مقدمه
۱۷	۲-۲-مبانی نظری پیرامون سکونت
۱۸	۲-۲-۱-مفهوم مسکن - سکونت - سکونت گاه
۱۹	۲-۲-۲-تعريف سازمان بهداشت جهانی از مسکن
۲۰	۲-۲-۳-أنواع بلوکهای مسکونی
۲۱	۲-۲-۳-۱-بلوکهای مسکونی زنجیره ای خطی
۲۲	۲-۲-۳-۲-بلوک های مسکونی منفرد
۲۳	۲-۲-۳-۳-بلوکهای چندباله
۲۴	۲-۲-۳-۳-۱-بلوکهای مسکونی با حیاط داخلی پیاده
۲۵	۲-۲-۳-۳-۲-بلوکهای مسکونی ترکیبی
۲۶	۲-۲-۴-بررسی نیازها و رفتارهای سکونت
۲۷	۲-۴-۱-نیازها از دید علم جامعه شناسی

عنوان

صفحه

۱۹	۲-۴-۲-۲-نیازهای فردی در دوران نوزادی و کودکی
۲۰	۲-۴-۳-۲-نیازهای فرد در دوران نوجوانی و جوانی
۲۰	۲-۴-۴-۲-نیازهای فرد در دوران میانسالی و پیری
۲۱	۲-۵-۲-کیفیت سکونت
۲۳	۲-۶-۲-۲-معماری مسکونی
۲۷	۲-۷-۲-۲-معماری ایران و موضوع سکونت
۳۵	۲-۸-۲-۲-کیفیت های محیط مسکونی
۳۵	۲-۱-۸-۲-۲-احساس آرامش
۳۵	۲-۲-۸-۲-۲-احساس تعلق
۳۶	۲-۳-۸-۲-۲-احساس دنج بودن
۳۷	۲-۴-۸-۲-۲-امنیت و حس تعلق به مکان
۳۷	۲-۵-۸-۲-۲-عوامل خاطره انگیز و حس تعلق به مکان
۳۸	۲-۳-مبانی نظری پیرامون معماری سبز
۳۹	۲-۱-۳-۲-مفهوم معماری سبز
۴۰	۲-۲-۳-۲-پیشینه معماری سبز
۴۰	۲-۳-۳-۲-اصول معماری سبز
۴۳	۲-۴-۳-۲-مفهوم ساختمان سبز
۴۴	۲-۵-۳-۲-مصالح سبز
۴۶	۲-۶-۳-۲-رابطه میان معماری سبز و بنای پایدار
۴۷	۲-۷-۳-۲-معماری پایدار
۴۷	۲-۱-۷-۳-۲-تعريف معماری پایدار
۴۸	۲-۲-۷-۳-۲-اصول طراحی پایدار
۴۹	۲-۳-۷-۳-۲-معماری پایدار محیطی
۵۰	۲-۴-۷-۳-۲-طراحی پایدار
۵۱	۲-۵-۷-۳-۲-روش های دستیابی به طراحی پایدار
۵۱	۲-۶-۷-۳-۲-ساخت و ساز پایدار
۵۲	۲-۸-۳-۲-معماری پایدار کویر

صفحه	عنوان
۵۲	-۱-۸-۳-۲-اقتصاد و معماری.....
۵۳	-۲-۸-۳-۲-اجتماع و معماری.....
۵۴	-۳-۸-۳-۲-محیط زیست و معماری.....
۵۷	-۹-۳-۲-ویژگی های کالبدی معماری و شهرسازی مناطق کویری و حاشیه‌ی کویر در ایران.....
۵۷	-۱-۹-۳-۲-مکان یابی
۵۸	-۲-۹-۳-۲-استخوان بندی.....
۵۸	-۳-۹-۳-۲-بافت فشرده.....
۵۹	-۴-۹-۳-۲-کمربند سبز.....
۵۹	-۵-۹-۳-۲-نظم ارگانیک.....
۵۹	-۶-۹-۳-۲-جهت گیری.....
۵۹	-۷-۹-۳-۲-درون گرایی.....
۶۰	-۸-۹-۳-۲-سطوح سبز.....
۶۰	-۹-۹-۳-۲-تجهیزات و سیستمهای غیرفعال.....
۶۱	-۱۰-۹-۳-۲-مواد و مصالح ساختمانی.....
۶۱	-۱۱-۹-۳-۲-بازیافت
۶۲	-۲-۴-استانداردها و ضوابط طراحی مجتمع مسکونی.....
۶۲	-۲-۴-۱-ضوابط عمومی طراحی مسکن وزارت مسکن و شهرسازی.....
۶۲	-۲-۴-۲-درصد پیشنهادی برای مسکن حداقل (مرکز تحقیقات و مسکن).....
۶۳	-۲-۴-۳-درصد پیشنهادی برای سطوح عملکردی یک واحد مسکونی.....
۶۳	-۲-۴-۴-عرصه بندی واحد های مسکونی.....
۶۴	-۲-۴-۴-۱-عرصه زندگی خصوصی.....
۶۴	-۲-۴-۴-۲-عرصه خانوادگی.....
۶۵	-۳-۴-۴-۲-عرصه ی پذیرایی
۶۵	-۴-۴-۴-۲-عرصه ی خدمات.....
۶۵	-۴-۴-۵-۴-۲-عرصه ی فضاهای باز.....
۶۶	-۴-۴-۵-۵-۴-۲-خصوصیات فضاها.....
۶۶	-۱-۵-۴-۲-ورودی

صفحه	عنوان
۷۷	۲-۵-۴-۲- آشپزخانه
۷۹	۲-۴-۳- نشیمن
۷۱	۲-۴-۵- غذا خوری
۷۱	۲-۴-۵- تحلیل ارتباط بین آشپزخانه، نشیمن خصوصی و غذا خوری و صبحانه خوری
۷۲	۲-۴-۶- اتاق خواب
۷۳	۲-۴-۵- سرویس
۷۳	۲-۴-۶- آیین نامه طراحی فضاهای معماری و اجزای مختلط مسکونی، خدماتی
۷۳	۲-۴-۶-۱- انباری
۷۴	۲-۴-۶-۲- پله
۷۵	۲-۴-۶-۳- آسانسور، راه پله و پله فرار
۷۶	۲-۴-۶-۴- نورگیری و تهویه
۷۶	۲-۴-۶-۵- زیرزمینی
۷۷	۲-۴-۶-۶- پارکینگ
۷۸	۲-۴-۶-۷- رعایت ارتفاع مجاز در ساختمان های بلندمرتبه
۷۸	۲-۴-۶-۸- اتاق نگهداری
۷۹	۲-۴-۶-۹- فضای سبز و زمین بازی
۸۰	فصل سوم : روش شناسی تحقیق
۸۱	۳-۱- مقدمه
۸۱	۳-۲- روش تحقیق
۸۱	۳-۳- روش گردآوری دادهها
۸۲	۳-۴- ابزار جمع آوری اطلاعات
۸۲	۳-۵- روش تجزیه و تحلیل
۸۲	۳-۶- روش طراحی
۸۴	فصل چهارم : یافته های تحقیق
۸۵	۴-۱- مقدمه
۸۵	۴-۲- بررسی نمونه های موردی
۸۵	۴-۲-۱- مجتمع مسکونی زیتون اصفهان

صفحه	عنوان
۸۸	-۲-۴-مجتمع مسکونی آپارتمانی دراک - شیراز.....
۹۰	-۴-۳-مجتمع مسکونی کوثر.....
۹۳	-۴-۴-آپارتمان کانچانجونگ.....
۹۵	-۴-۵-مجتمع مسکونی رو کوا.....
۹۸	-۴-۶-مجتمع مسکونی نورمن فاستر.....
۱۰۱	-۴-۳-یافته های معمارانه.....
۱۰۳	-۴-۱-مزایای یک ساختمان سبز.....
۱۰۴	-۴-۲-عوامل موثر در افزایش و کاهش ساخت ساختمانهای سبز.....
۱۰۴	-۴-۳-راهکارها و شیوه نامه اجرایی معماری سبز.....
۱۰۷	فصل پنجم : نتیجه گیری و طراحی.....
۱۰۸	-۱-مقدمه.....
۱۰۸	-۵-عوامل محیطی پیرامون و تاثیر آن ها بر طراحی پروژه.....
۱۰۸	-۵-۱-فرم ساختمان در رابطه با اقلیم کرمان.....
۱۰۸	-۵-۲-جهت استقرار ساختمان.....
۱۰۸	-۵-۳-تأثیرات اقلیمی موثر در طراحی.....
۱۰۹	-۵-۴-خصوصیات کالبدی ساختمان ها در اقلیم کرمان.....
۱۰۹	-۵-۵-استفاده از خورشید و نور طبیعی در اقلیم گرم و خشک با استفاده از تابش بندها.....
۱۰۹	-۵-۱-نور شرق و نور گذرهای شرقی (پنجره ها -درها) نور شرق در تابستان.....
۱۱۰	-۵-۲-نور شرق در زمستان.....
۱۱۰	-۵-۳-نور گذرهای غربی.....
۱۱۱	-۵-۴-نور شمالی.....
۱۱۲	-۵-۵-۱-نور گذرهای جنوبی.....
۱۱۲	-۵-۳-معماری در مناطق گرم و خشک ایران.....
۱۱۲	-۵-۱-منطق شکل و فضای معماری و بافت در برابر مسایل آب و هوایی.....
۱۱۶	-۵-۲-چگونگی کارکرد بادگیر.....
۱۱۶	-۵-۳-ترکیب بام گنبدی و طاق.....
۱۱۷	-۵-۴-اصول عمدۀ طراحی اقلیمی مناطق کویری در مقیاس کویری.....

صفحه	عنوان
۱۱۸	۵-۳-۵- اصول عمده طراحی اقلیمی مناطق کویری در مقیاس بنا.....
۱۱۸	۶-۳-۵- آتريوم.....
۱۲۲	۷-۳-۵- نتایج و خلاصه مطالب مرتبط با اقلیم.....
۱۲۳	۴-۵- تحلیل سایت پروژه.....
۱۲۳	۴-۵- تحلیل دسترسی ها.....
۱۲۴	۴-۵- ابعاد زمین.....
۱۲۵	۴-۴-۳- کاربری زمین های اطراف و طرح های بالادست.....
۱۲۶	۴-۴- تحلیل اقلیمی.....
۱۲۷	۴-۴-۵- تحلیل آلدگی صوتی.....
۱۲۷	۴-۵- برش از سایت.....
۱۲۸	۵-۵- مطالعات و برنامه فیزیکی.....
۱۳۰	۶-۵- روند و ایده های طراحی.....
۱۳۰	۶-۵- کانسپت طرح.....
۱۳۱	۶-۵- نحوه توزیع طبقات در سایت.....
۱۳۱	۶-۵- مجموع فضای سبز موجود در سایت.....
۱۳۲	۶-۵- مسیر حرکت ماشین در سایت.....
۱۳۳	۶-۵- مصالح پیشنهادی در طرح.....
۱۳۴	منابع.....
۱۴۱	پیوست ها.....
۱۴۲	پیوست ۱: پلان ها.....
۱۴۳	پیوست ۲: رندرها.....

فهرست شکل ها

صفحه	عنوان
۱۰	شکل ۱-۱: نمایش مدل تحقیق و طراحی پایان نامه.....
۱۵	شکل ۱-۲: آپارتمانهای شهر زیبا تهران.....
۱۶	شکل ۲-۲: آپارتمان شهرک آپادانا.....
۱۶	شکل ۲-۳: مجموعه آس پ.....
۱۷	شکل ۲-۴: ونک پارک.....
۱۷	شکل ۵-۲: مجتمع اسکان.....
۱۸	شکل ۶-۲: شهرک اکباتان.....
۱۹	شکل ۷-۲: مجموعه مسکونی آتی ساز در تهران.....
۲۷	شکل ۸-۲: مفهوم درونگرایی در معماری سکونتی ایران.....
۲۸	شکل ۹-۲: مفهوم وحدت و کثرت در معماری سکونتی ایران.....
۲۸	شکل ۱۰-۲: مفهوم نظم در معماری سکونتی ایران.....
۲۹	شکل ۱۱-۲: مفهوم گوناگونی در معماری سکونتی ایران.....
۳۰	شکل ۱۲-۲: مفهوم احترام در معماری سکونتی ایران.....
۳۱	شکل ۱۳-۲: مفهوم آرامش در معماری سکونتی ایران.....
۳۴	شکل ۱۴-۲: نمایش پلان مسکن امروزی در معماری معاصر سکونتی ایران.....
۳۶	شکل ۱۵-۲: عوامل موثر بر حس تعلق به فضا.....
۴۸	شکل ۱۶-۲- مدل ستی چرخه حیات بنا.....
۴۹	شکل ۱۷-۲- مدل حیات بنای پایدار.....
۶۵	شکل ۱۸-۲- عرصه بندی فضاهای مسکونی.....
۷۸	شکل ۱۹-۲- انواع مختلف آشپزخانه.....
۷۹	شکل ۲۰-۲- ارتباطات و اندازه های مثلث کار.....
۷۰	شکل ۲۱-۲- سیرکولاسیون رفت و آمد در اتاق نشیمن.....
۷۰	شکل ۲۲-۲- چیدمان مبلمان بر اساس موقعیت شومینه.....
۷۲	شکل ۲۳-۲- ارتباط بین آشپزخانه، نشیمن خصوصی و غذا خوری و صبحانه خوری.....
۷۴	شکل ۲۴-۲- نحوه قرار گیری انباری در فضای مسکونی.....
۱۱۳	شکل ۱-۵- خط آسمان و سیمای کرمان.....

عنوان

صفحه

شکل ۲-۵-کوچه های باریک و طاق و طویزه برای ایجاد سایه.....	۱۱۴
شکل ۳-۵-ساختمان با نمای کاهگل - خانه سعیدنیا.....	۱۱۴
شکل ۴-۵- پلان خانه سعیدنیا دیوارهای قطور.....	۱۱۵
شکل ۵-۵-خانه حاج رشید رضوی (قسمت تابستان نشین).....	۱۱۵
شکل ۶-۵- چگونگی کارکرد بادگیر.....	۱۱۶
شکل ۷-۵- ترکیب بام گندی در برابر عوامل آب و هوایی.....	۱۱۶
شکل ۸-۵- تحلیل سایت پروژه.....	۱۲۳
شکل ۹-۵-سیرکولاسیون حرکتی و فضای توقف پیاده در سایت.....	۱۲۴
شکل ۱۰-۵-تحلیل دسترسی ها.....	۱۲۴
شکل ۱۱-۵-ابعاد سایت.....	۱۲۵
شکل ۱۲-۵- کاربری زمین های اطراف.....	۱۲۵
شکل ۱۳-۵- طرح های بالادست.....	۱۲۶
شکل ۱۴-۵- تحلیل اقلیمی.....	۱۲۶
شکل ۱۵-۵- تحلیل آلدگی صوتی.....	۱۲۷
شکل ۱۶-۵- برش از سایت.....	۱۲۷

فهرست جدول ها

عنوان	صفحه
جدول ۱-۲: شرایط اصلی پایداری.....	۴۸
جدول ۲-۲: اصول معماری پایدار.....	۵۰
جدول ۲-۳: طراحی پایدار.....	۵۱
جدول ۲-۴: مراحل دستیابی به طراحی پایدار.....	۵۱
جدول ۲-۵: اصول توسعه ساخت و ساز پایدار.....	۵۲
جدول ۲-۶: عرصه بندی واحد های مسکونی	۶۶
جدول ۴-۱: تحلیل نمونه موردنی مجتمع زیتون اصفهان.....	۸۷
جدول ۴-۲: تحلیل نمونه موردنی مجتمع مسکونی دراک.....	۹۰
جدول ۴-۳: تحلیل نمونه موردنی مجتمع مسکونی مهندسین کوثر - شیراز	۹۲
جدول ۴-۴: تحلیل نمونه موردنی مجتمع آپارتمانی کانچانچونگ.....	۹۵
جدول ۴-۵: تحلیل نمونه موردنی مجتمع آپارتمانی روکوا.....	۹۸
جدول ۴-۶: تحلیل نمونه موردنی مجتمع آپارتمانی آلیون ریورساید.....	۱۰۱
جدول ۵-۱: خصوصیات کالبدی ساختمان هماهنگ، اقلیم کرمان.....	۱۰۹

چکیده

امروزه با مهاجرتهای انجام شده به شهرها و افزایش جمعیت شهر نشینی، مشکلاتی را در بر داشته است که از مهم ترین آن، احتیاج روز افزون به مسکن می باشد. با انبوه سازی های انجام شده در نکات مختلف شهری بخصوص کلان شهرها بدون توجه به نیازهای عملکردی، روحی و روانی ساکنین آینده آن، به نیت فارق آمدن به مشکل کمبود مسکن، در حال دامن زدن به مشکلی دیگر که جبران آن بسیار هزینه بر و زمان بر خواهد بود هستند. لذا هدف اصلی تحقیق حاضر طراحی مجتمع مسکونی در شهر کرمان با رویکرد معماری سبز است. روش این تحقیق استنادی (کتابخانه ای) با تحلیل نمونه های موردي بود. در تحقیق حاضر پس از تهیه طرح تحقیق و مطالعه و جمع آوری مبانی نظری آن، شکل و طرح مجتمع مسکونی مشخص گردید، سپس نمونه- های موردي تحلیل و تجزیه گردید و با بهره گیری از نتایج حاصل از آنها، نتیجه گیری و پیشنهادات ارائه و در طرح مورد نظر اعمال گردید. نتایج تحقیق نشان داد که رعایت اصول معماری سبز از جمله حفاظت از انرژی، کار با اقلیم، کاهش استفاده از منابع جدید، احترام به کاربران، احترام به سایت و کل گرایی می تواند باعث بهبود کارایی مجتمع های مسکونی در شهر کرمان گردد.

واژگان کلیدی:

مجتمع مسکونی، معماری سبز، معماری پایدار، کرمان

فصل اول

کلیات تحقیق

بودن، نیازمند دلیل و نشانه‌ایست که برخی فیلسوفان در جستجویش بوده‌اند و هر یک، بودن خود را در امری جسته‌اند، برخی چون دکارت در اندیشیدن و شک کردن و برخی چون هایدگر در سکنی گزیدن. مکان نیز چیزی بیشتر از یک مجموعه منفرد از عناصر است. نمی‌توان به انسان‌ها فکر نمود بدون این‌که آن‌ها را به عنوان موضوعاتی که در جهان جای گرفته‌اند در نظر گرفت (کرنگ، ۱۳۹۳: ۱۵۴). من هستم یعنی من سکونت دارم و انسان بودن یعنی همچون میرنده‌ای بر روی زمین بودن، یعنی سکونت داشتن (شار، ۱۳۹۵: ۳۱). ساختن، تنها بنا کردن نیست و مفهومی فراتر از آن دارد. ساختن تنها وسیله‌ای برای هدف سکنی گزیدن نیست بلکه بنا کردن، فی‌نفسه سکنی گزیدن است. معنای اصیل فعل ساختن، یعنی سکنی گزیدن از دست رفته است. این از دست دادن، فقط در سطح دگرگونی واژگان زبان نیست بلکه در تجربه زندگی نیز همین‌گونه است. در دنیای امروز، انسان در جایی کار می‌کند، در جایی تفریح و در جایی هم سکنی دارد، به این معنا که تقریباً فعالیتی ندارد. در صورتی که سکنی داشتن در معنای اصیلش این نیست و به نوعی، بودن را معنی می‌دهد. همان واژه ساختن، خود تعبیری از واژه بودن^۱ معنی می‌دهد. سکونت فرآیندی است که آدمی در جریان آن مکان بودن را تبدیل به خانه کرده و با چهار منبع اصلی تفکر یعنی خدا، خود، آسمان و زمین به برقراری هماهنگی می‌پردازد (یاراحمدی، ۱۳۸۸: ۲۲۳). به عبارت دیگر، سکونت، سقفی را سایبان قرار دادن یا چند مترمربع زمین را زیر پا گرفتن نیست و مفهومی فراتر از این این است. درواقع، برقراری پیوندی پرمعنا بین انسان و محیطی مفروض است. درین رویکرد، محل مسکونی، فریضه‌ای دارد که می‌باید با زمین و آسمان به انجام برساند. مفهوم عام سکونت یا بودن انسان در زمین و محیط مناسب با آن، پاسخ‌های معمارانه گوناگونی در اندیشه سنت و مدرن داشته است. با وجود این تاکنون، شناخت چیستی سکونت و معنای خاص آن آرامش، همچنان از چالش‌های نظری در حوزه ارتباط انسان و محیط بوده است (شولتز، ۱۳۹۵: ۹).

سکونت^۲ در لغتنامه دهخدا به معنای اقامت، آرامش و سکون است و در فرهنگ معین به معنای اقامت کردن و ماندن. این واژه در فرهنگ عمید مقابل کوچ قرار داده شده و معنای‌ای چون اسکان و اقامت و توطن برای آن ذکر شده است. اقامت به شیوه‌ای پایدار در یک خانه یا بنا. سکونت در حوزه‌های مختلفی از دانش مفهوم پردازی شده است. در حوزه فلسفه، هایدگر از شناخته‌شده‌ترین نظریه‌پردازانی است که به معنای سکونت پرداخته است. میان مفهوم سکونت و ساختن پیوندی معنایی وجود دارد. زمانی که از سکونت حرف زده می‌شود معمولاً تصور این است که فعالیتی است که انسان در کنار سایر فعالیت‌هاییش انجام می‌دهد. آنجا کار می‌کند و آنجا سکونت می‌کند. انسان به طور مخصوص سکونت نمی‌کند که نوعی رکود و عدم فعالیت محسوب شود، بلکه به حرفة‌ای می‌پردازد، کسب و کار می‌کند، سفر می‌کند و در راه سرپناهی می‌یابد. اکنون

¹ Bin² Habitation

اینجا و اکنون آنجا. مجموعه فعالیت‌های انسان سکونت وی را شکل می‌دهند. قلمروی سکونت انسان به هیچ ساختمانی در شهر محدود نشده و حتی صرف مسکن نیز نمی‌تواند ضمانت دهد که سکونت در آن رخ می‌دهد بلکه قلمروی سکونت کلیه این فعالیت‌ها را دربرمی‌گیرد(هایدگر، ۱۹۹۶: ۳۴۹).^۱

سکونت به مثابه بودن تعریف می‌شود. ساختن سکونت کردن است و ماهیت سکونت بودن است. رابطه با مکان فی نفسه و به طور مستقل وجود ندارد، بلکه متکی بر رفتارها و فعالیت‌هاست و فضای سکونت نه به عنوان امر دربرگیرنده افراد، بلکه به عنوان شرایط و منشأ کنش و فعالیت آن‌ها باید مورد توجه قرار گیرد. دیدگاهی که فقط بودن در فضا را معادل سکونت تلقی می‌کند برداشتی ایستا و از پیش تعیین شده از فضا به دست خواهد داد و مانع از آن می‌شود که فهمید فضا چگونه در موقعیت‌های مختلف تغییر و تحرک می‌یابد. افراد درون فضایی از پیش تعیین شده نیستند، بلکه همراه با فضا هستند، فضایی که بی‌توقف خلق و زیسته می‌شود (استاک، ۲۰۰۷: ۲۰۶). فضای سکونت تنها به فضای زندگی هر روزه، که کنش به طور معمول و مکرر در آن‌ها اتفاق می‌افتد، محدود نیست و عمل سکونت نیز به فعالیت‌هایی تقلیل نمی‌یابد که مجموعاً اقامت در یک مکان و کنش در محیط بلاواسطه آن را در برگیرند. سکونت نمی‌تواند تنها به فرد بازگردد، بلکه نیازمند آن است که از دیدگاهی سه وجهی مورد تحلیل قرار گیرد: الف- رفتارهای فردی، ب- مجموعه رفتارهای افراد و ج- عناصر نظم یافته‌ای که فراتر از سطح فردی است، اما بخشی از سکونت وی محسوب می‌شود (همان: ۱۱۳). مفهوم رویه سکونت اشاره به نظمی فضایی است که رفتارهای فردی در آن قرار دارد و تا حدی این نظم به واسطه همین رفتارها ساخته شده است. در واقع مجموع نظراتی که درباره سکونت، رفتار و فضای ارائه شده است حاوی رابطه دوسویه و مداوم میان رفتار و فضاست و سکونت حاصل چنین تعاملی است. فضا از یک سو شرایط و منشأ رفتارهای فردی و جمعی است و از سوی دیگر بواسطه همین رفتارها در روندی پویا بازتولید و زیسته می‌شود.

از سوی دیگر با توجه به اینکه ساختمان سازی صنعت دوم جهان پس از کشاورزی به شمار می‌رود مفهوم بقا و حفظ سامانه‌های زیستی و طراحی بومی در قالب معماری و شهرسازی نیز متجلی می‌گردد. همچنین با افزایش تقاضا برای مصرف منابع طبیعی، مخصوصاً سوختهای فسیلی و کمبود و ظرفیت منابع جهان در حال حاضر احتمال اتمام هرچه زودتر منابع طبیعی و عدم دسترسی مقرن به صرفه به منابع انرژی وجود دارد. همچنین، مصرف سوختهای فسیلی باعث افزایش گازهای گلخانه‌ای و در پی آن تغییرات آب و هوایی و نازک شدن لایه ازن می‌شود که اثرات مخربی را بر روی سلامت افراد جامعه به دنبال دارد. ایران براساس آخرین آمار اعلام شده ۴۱ درصد از مصرف کل انرژی کشور در بخش خانگی و تجاری می‌یک باشد. معمار باید سامانه‌ای را طراحی کند که سازگار با فرایندهای سامانه زیستی و مصرف انرژیهای طبیعی

¹ Heidegger

² Stock